

Bedrijvenpark Medel afronding te Tiel

Natuurtoets

projectnummer 400787
definitief revisie 03
18 september 2015

Bedrijvenpark Medel afronding te Tiel

Natuurtoets

projectnummer 400787
revisie 03
18 september 2015

Auteur(s)

ir. S.C.H.J. van Eijk
drs. ing. M.L. Braad

Opdrachtgever

Industrieschap Medel
Medelsestraat-Oost 13
4004 LE Tiel

datum vrijgave

18-09-2015

beschrijving revisie

Definitief

goedkeuring

drs. H. Lindeboom

vrijgave

drs. T. Artz

Projectgroep bestaande uit

ir. S.C.H.J. van Eijk
drs. ing. ML. Braad

Tekstbijdragen

ir. S.C.H.J. van Eijk

Fotografie

ir. S.C.H.J. van Eijk

Vormgeving

ir. S.C.H.J. van Eijk

Contactgegevens:

Beneluxweg 125
4904 SJ Oosterhout
Postbus 40
4900 AA Oosterhout

T. (0162) 48 73 90
E. michel.braad@anteagroup.com

Copyright © 2015

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

Inhoud

	Blz.	
1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	2
1.3	Leeswijzer	2
2	Wettelijk kader natuurbescherming	3
2.1	Algemeen	3
2.2	Flora- en faunawet	3
2.3	Natuurnetwerk Nederland	3
3	Gebiedsbeschrijving en projectvoornemen	5
3.1	Gebiedsbeschrijving	5
3.2	Projectvoornemen	6
3.3	Ingreep	7
4	Methodiek	9
4.1	Algemeen	9
4.2	Bureauonderzoek	9
4.3	Terreinbezoek	10
4.4	Effectbeoordeling en advies vervolgtraject	10
5	Resultaten gebiedsonderzoek	11
5.1	Beschermde soorten	11
5.1.1	Bureauonderzoek	11
5.1.2	Terreinbezoek	12
5.2	Beschermde gebieden	21
6	Toetsing natuurwetgeving	23
6.1	Effecten op beschermde gebieden	23
6.2	Effecten beschermde soorten	23
6.2.1	Broedvogels	23
6.2.2	Zoogdieren	24
6.2.3	Amfibieën en reptielen	25
6.2.4	Vissen	25
6.2.5	Planten	25
6.2.6	Overig beschermde soorten	26
7	Conclusies en Aanbevelingen	27
7.1	Conclusies soortenbescherming	27
7.2	Conclusies gebiedenbescherming	29

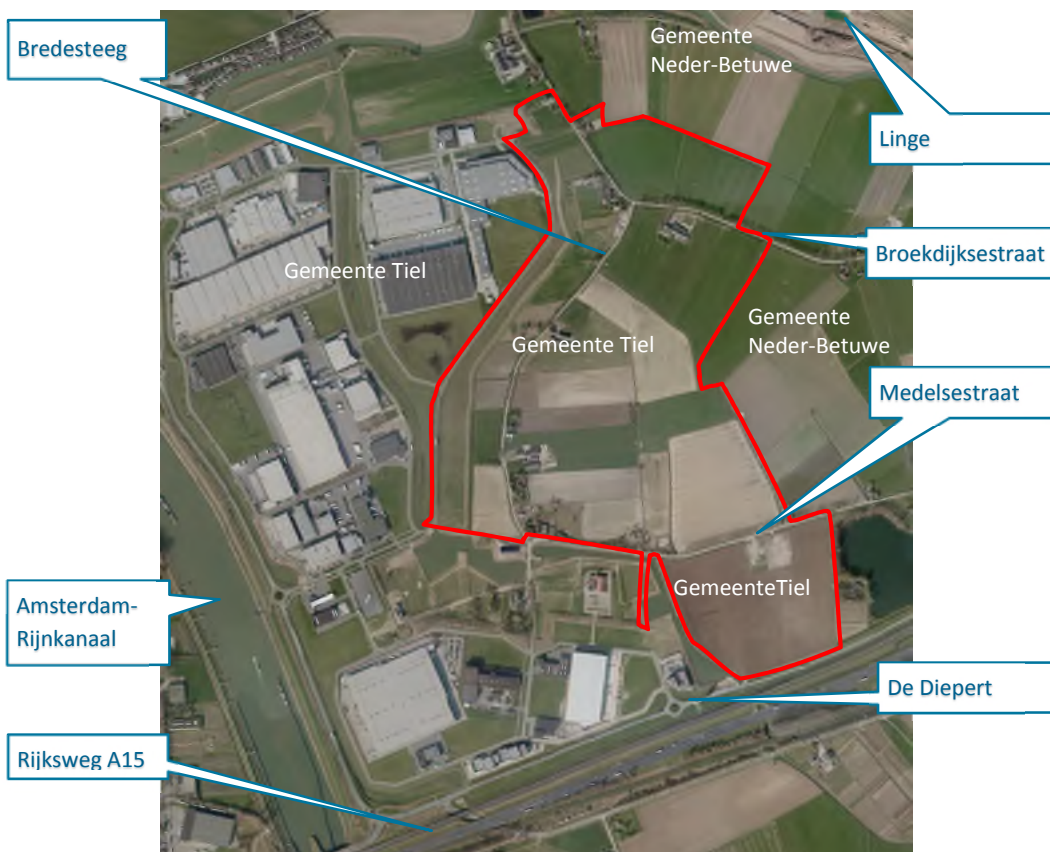
8	Literatuur	31
	Bijlage 1: Wettelijk Kader	33

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Binnen de gemeente Tiel is het bedrijvenpark Medel gelegen. Het bedrijvenpark wordt ontwikkeld als een hoogwaardig en kwalitatief bedrijventerrein met de nadruk op arbeids-intensieve logistieke en logistiek ondersteunende bedrijvigheid. Vanwege de geografische ligging midden in Nederland en door zijn ligging aan de A15, de Waal en het Amsterdam-Rijnkanaal is Medel interessant gebleken voor logistieke dienstverleners. Logistieke bedrijven hebben vaak behoefte aan grote kavels (4 tot 10 hectare) en een goede bereikbaarheid en ontsluiting.

Op het huidige bedrijventerrein in Medel zijn geen grote kavels meer beschikbaar. Om aan de marktvrage te kunnen voldoen wenst Industrieschap Medel het bedrijvenpark Medel verder uit te breiden richting het oosten ("Medel afronding"). Met de uitbreiding van bedrijventerrein Medel wordt voorts invulling gegeven aan het Regionaal Programma Bedrijventerreinen Rivierenland, waarbij het bedrijventerrein een lokale opvangfunctie heeft voor bedrijven uit Tiel en Neder-Betuwe, een subregionale functie voor de directe omgeving en een regionale, danwel bovenregionale functie voor alle bedrijven in en buiten Rivierenland. Het plangebied waarop de uitbreiding van bedrijvenpark Medel is voorzien is weergegeven in afbeelding 1.1.

Afbeelding 1.1. Begrenzing plangebied Bedrijvenpark 'Medel afronding'

1.2 Doel

In het kader van de uitvoerbaarheid van ruimtelijk ontwikkelingen is inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden. Er dient te worden aangetoond dat het plan uitvoerbaar is. Het doel van voorliggende natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de Flora- en faunawet en NNN (Natuurnetwerk Nederland, voorheen Ecologische Hoofdstructuur) en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing Flora- en faunawet noodzakelijk is.

Voor de toets aan de Natuurbeschermingswet 1998 is separaat van deze natuurtoets een passende beoordeling opgesteld. In de passende beoordeling worden de belangrijke Natura 2000-gebieden benoemd, de kenmerken en de effecten van de uitbreiding van het bedrijvenpark Medel afronding op de voorkomende beschermde Natura 2000-gebieden in beeld gebracht.

1.3 Leeswijzer

In de inleiding wordt beschreven waarom deze natuurtoets is uitgevoerd en met welk doel. Vervolgens wordt in hoofdstuk twee algemene informatie verwoord over de natuurwetgeving, waaronder de Flora- en faunawet, NNN en de Natuurbeschermingswet 1998. In hoofdstuk drie wordt de huidige en toekomstige situatie van het plangebied beschreven en de ligging ten opzichte van het Natuur netwerk Nederland (NNN) en Natuurbeschermingswetgebieden (Natura 2000, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands). In hoofdstuk vier wordt de gebruikte methode voor de uitvoering van deze natuurtoets omschreven. In hoofdstuk vijf staan de resultaten van deze natuurtoets flora en fauna. Deze zijn onderverdeeld in de resultaten van de literatuurstudie en het veldbezoek. In hoofdstuk zes worden de resultaten uit hoofdstuk vijf getoetst aan de Flora- en faunawet, NNN en Natuurbeschermingswet 1998. Hieruit komen conclusies en aanbevelingen voort, die worden omschreven in hoofdstuk zeven. Het laatste hoofdstuk geeft de gebruikte bronnen voor dit onderzoek weer. Achter dit hoofdstuk bevindt zich een bijlage, die algemene informatie verschaft met betrekking tot het Natuurnetwerk Nederland, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet.

2 Wettelijk kader natuurbescherming

2.1 Algemeen

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een soortgericht spoor (Flora- en faunawet) en een gebiedsgericht spoor Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen Ecologische Hoofdstructuur EHS) en Natuurbeschermingswet 1998). De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten en de NNN en Natuurbeschermingswet 1998 op de bescherming van gebieden. Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 is de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving geïmplementeerd.

2.2 Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'Nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Flora- en faunawet wordt verwezen naar Bijlage 1.

2.3 Natuurnetwerk Nederland

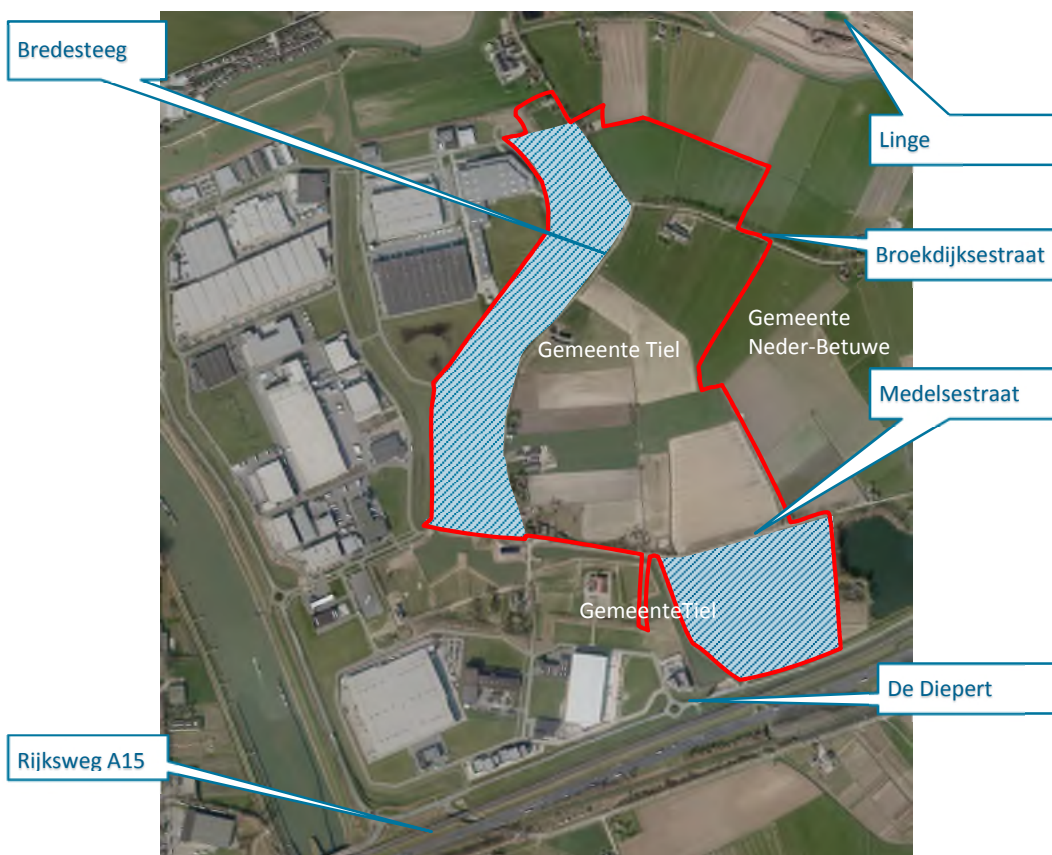
Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is de kern van het natuurbeleid. Het NNN is in provinciale structuurvisies uitgewerkt en vastgelegd in de ruimtelijke verordening. Ruimtelijke plannen moeten hieraan worden getoetst. Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands zijn beschermd via de Natuurbeschermingswet 1998 en hebben derhalve een wettelijke status. De toets van effecten op deze gebieden is uitgevoerd in de passende beoordeling die eveneens ten behoeve van de ontwikkeling is opgesteld. In of in de nabijheid van het NNN en Natuurbeschermingswetgebieden geldt het 'Nee, tenzij'-principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als deze ontwikkelingen de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aantasten.

projectnummer 400787
18 september 2015, revisie 03

3 Gebiedsbeschrijving en projectvoornemen

3.1 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied ligt ten oosten van Tiel. Het gebied grenst aan de westkant aan het bestaande bedrijventerrein Medel en aan de zuidkant aan de A15 (zie afbeelding 3.1).

Afbeelding 3.1. Begrenzing plangebied Medel afronding

- Rode plangrens = gebied Bestemmingsplan Kanaalzone - Medel afronding
- Blauwe arcering = gebieden Inpassingsplan Uitbreiding Medel fase 1, waarvoor reeds natuuronderzoek is uitgevoerd
- Overige gronden binnen rode plangrens = gebieden die voor het eerst als bedrijventerrein worden bestemd

Het gebied is op dit moment agrarisch in gebruik. Het gebied bestaat uit weilanden en akkerland waar onder andere mais verbouwd wordt. In het plangebied ligt een aantal gebouwen. Een aantal gebouwen binnen het plangebied, die nog op de luchtfoto (afbeelding 3.1) staan, zoals aan de Brede Steeg en aan de Broekdijksestraat (nr. 7), is inmiddels gesloopt. De gebouwen aan de Medelsestraat zijn nog aanwezig en worden nog bewoond. In het plangebied liggen veel waterlopen.

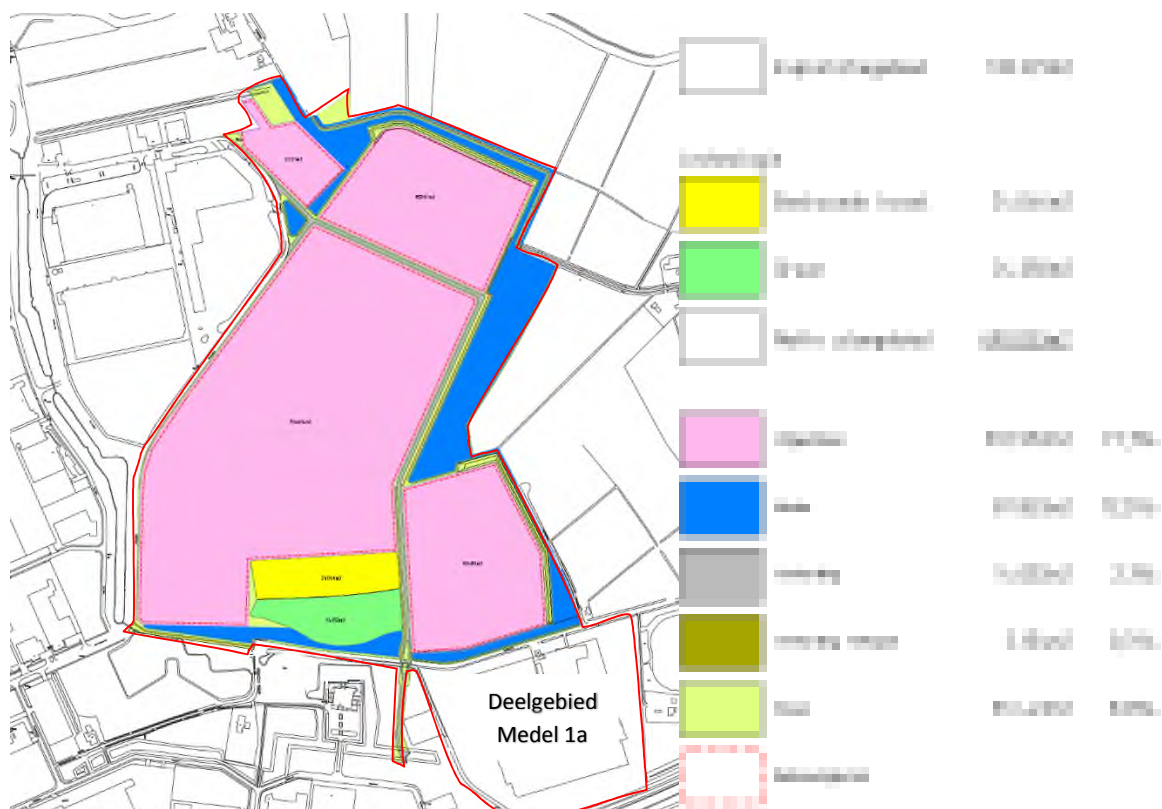
3.2 Projectvoornemen

De voorgenomen ontwikkeling betreft een uitbreiding van het bestaande Bedrijvenpark Medel, dat ten westen van het plangebied ligt. Het plangebied van het gehele bestemmingsplan 'Kanaalzone – Medel afronding' heeft een oppervlakte van circa 90 hectare. Het bestemmingsplan zal ruimte bieden aan de volgende functies:

- Bedrijven van milieucategorie 3.1 tot en met 5.1 met een inwaartse zonering;
- Openbare infrastructuur (ontsluitingswegen, fietspaden en dergelijke);
- Groen- en watervoorzieningen c.q. landschappelijke inpassing.

Programma

Van de circa 90 hectare van het plangebied bedraagt de oppervlakte van de nog uit te geven bedrijfskavels circa 53 hectare (zie afbeelding 3.2). Het gebied 'Medel 1a' ten zuiden van de Medelsestraat is reeds in gebruik / vergund. Dit deelgebied maakt wel onderdeel uit van bestemmingsplan Bedrijvenpark 'Kanaalzone – Medel afronding'.

Afbeelding 3.2 Ruimtegebruik Medel afronding (excl. Deelgebied Medel 1a) (Bron: KuiperCompagnons, 2015)

Ruimtelijke opzet

De verkavelingsstructuur dient gericht te zijn op uitgifte van kavels variërend van circa 4 tot circa 10 hectare. Logistieke bedrijven vormen de belangrijkste doelgroep. De bouwhoogte van de bedrijfspanden bedraagt maximaal 16 meter. Maximaal 30 % van het bebouwbaar oppervlak kan worden verhoogd naar 30 meter.

De grootschaliger structuur van het terrein leidt tot een nieuwe wegenstructuur van het bedrijventerrein en een aanpassing van de ontsluiting op de bestaande wegen aan de noordelijke en zuidelijke zijde. De nieuwe wegenstructuur heeft onder meer tot gevolg dat de Brede Steeg wordt verwijderd en de Broekdijksestraat binnen het plangebied iets wordt omgelegd.

3.3 Ingreep

Om het terrein in te kunnen richten als bedrijventerrein wordt het volledige plangebied bouwrijp gemaakt. De Bredesteeg en de Broekdijksestraat en de bijbehorende laanbeplanting verdwijnen. Vervolgens wordt een nieuwe waterstructuur, infrastructuur, groengebieden en kavelindeling gemaakt.

projectnummer 400787
18 september 2015, revisie 03

4 Methodiek

4.1 Algemeen

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

- Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedssfeer van het project;
- Drie verkennende terreinbezoeken naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

4.2 Bureauonderzoek

Bij de toetsing is alleen gekeken naar de zwaarder beschermde (Tabel 3) en overig beschermde (Tabel 2) soorten uit de Flora- en faunawet. Deze soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten) en moeten worden getoetst op voorkomen en effect. Treedt effect op of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er mogelijk maatregelen nodig om de effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Flora- en faunawet.

Algemene soorten (Tabel 1) zijn niet meegenomen in de toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in Nederland dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt door de meeste projecten. Bovendien geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit art. 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Wel geldt de zorgplicht. Door rekening te houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten, wordt voldoende aan de zorgplicht voldaan en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd.

Er zijn diverse bronnen geraadpleegd om een beeld te krijgen van de verspreiding en mogelijk voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied. Aan de hand van deze informatie is een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen, gezien de habitatvoorkeur van de betreffende soorten. De bronnen die zijn geraadpleegd, zijn:

- www.telme.nl;
- Landelijke verspreidingsatlassen;
- Regionale verspreidingsatlassen;
- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFP);
- Adviesbureau Mertens, 2013.

Naast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden (NNN) gebruik gemaakt van de kaarten op de website van de provincie Gelderland (interactieve kaart). Toetsing vindt plaats aan de hand van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN (LNV, 2007).

Met behulp van landelijke verspreidingsatlassen is nagegaan of in het verleden zwaarder beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het plangebied. Deze atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn niet bekend.

4.3 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van voorgenoemd bureaustudie is bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat. Op 9 maart, 12 maart en 22 mei 2015 zijn verkennende terreinbezoeken aan het gebied afgelegd om te bepalen in hoeverre aan de hand van de soorten uit de bureaustudie en aan de hand van het voorkomen van geschikt habitat beschermde soorten kunnen voorkomen. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

4.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van de verkennende terreinbezoeken kan worden bepaald of een nader onderzoek nodig is om beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

5 Resultaten gebiedsonderzoek

5.1 Beschermd soorten

5.1.1 Bureauonderzoek

Om een inschatting te maken van de soortgroepen en specifieke soorten die in en rond het plangebied voorkomen, is de landelijke databank voor natuurwaarnemingen geraadpleegd, waaronder telmee.nl. Telmee.nl is het invoerportaal van de landelijke Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's). Er kan informatie over diverse soortgroepen tot op kilometerhokniveau worden verkregen. Daarnaast is informatie opgevraagd bij de NDFP (2009-2015).

Volgens telmee.nl komen in het plangebied en omgeving soorten voor van diverse soortgroepen. Aanvullende gegevens over het mogelijk voorkomen van beschermd soorten is verkregen uit verschillende verspreidingsatlassen. Het betreft hier gegevens van de soortgroepen broedvogels (SOVON, 2002), zoogdieren (Limpens *et al.*, 2010), reptielen en amfibieën (www.RAVON) en insecten (www.Naturalis.nl\EIS).

Uit de landelijke en provinciale verspreidingsinformatie (5 x 5 kilometerhok) blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermd soorten zijn waargenomen. Dit betreft onderstaande zwaarder beschermd (Tabel 2 en 3 Flora- en faunawet) soorten. Vogels zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. De vogels zijn onderverdeeld in soorten met jaarrond beschermd nesten (categorie 1-4) en niet jaarrond beschermd nesten (categorie 5 - waarvan inventarisatie gewenst is). Gekeken is naar de verspreiding van categorie 1-4 soorten en soorten van categorie 5 die mogelijk zeldzaam zijn in de omgeving van het plangebied.

Op de site telmee.nl (2010-2015) worden de volgende waarnemingen vermeld voor de directe omgeving (Flora- en faunawetsoorten Tabel 2, 3 of soorten met jaarrond beschermd nesten):

Vogels

Categorie 1-4 (nesten jaarrond beschermd): boomvalk, buizerd, huismus, ooievaar, roek, slechtvalk, sperwer, kerkuil, ransuil en steenuil.

Categorie 5: Geen omstandigheden te verwachten die nesten van categorie 5 soorten rechtvaardigen tot jaarrond beschermd nesten.

Zoogdieren

Zwaarder beschermd: bever, gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis.

Reptielen/amfibieën

Zwaarder beschermd: heikikker, rugstreeppad en poelkikker.

Vlinders

Zwaarder beschermd: geen waarnemingen.

Libellen

Zwaarder beschermd: geen waarnemingen.

Vissen

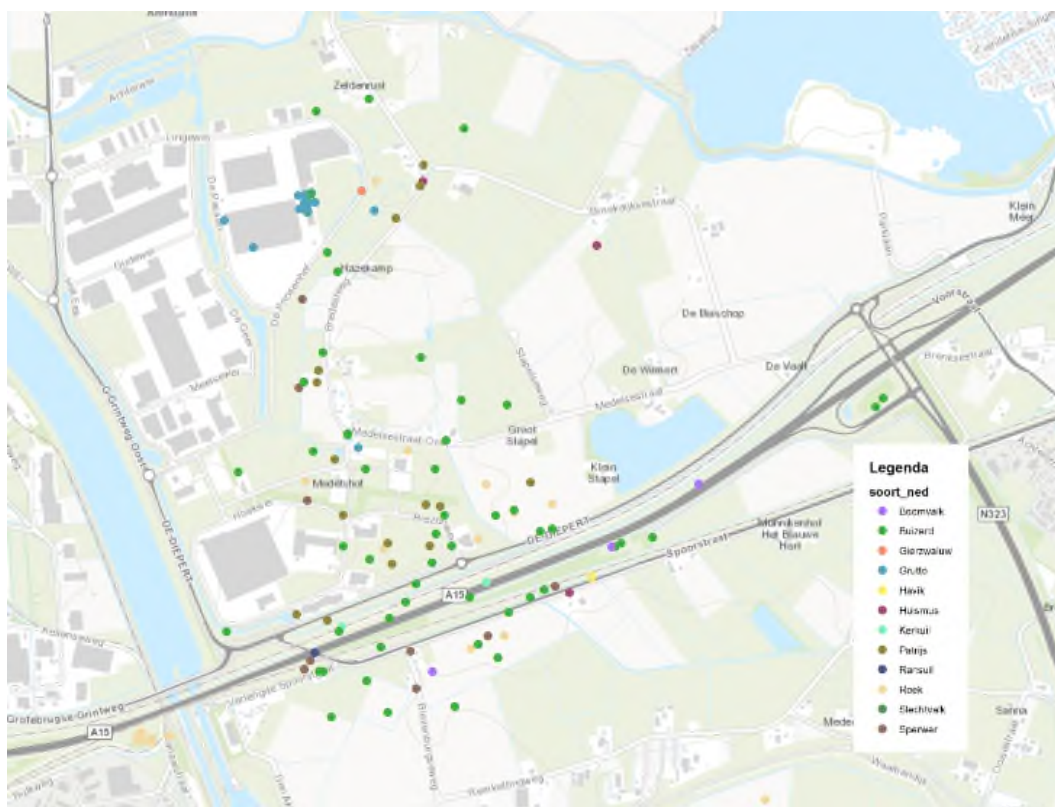
Zwaarder beschermd: kleine modderkruiper, bittervoorn en grote modderkruiper.

projectnummer 400787
18 september 2015, revisie 03

Flora

Zwaarder beschermd: grote keverorchis, rietorchis, tongvaren, veldsalie en wilde marjolein.

In NDFD (2010-2015) worden de volgende waarnemingen vermeld voor de directe omgeving van het plangebied (Flora- en faunawetsoorten Tabel 2, 3 of soorten met jaarrond beschermde nesten):

Afbeelding 5.1. Waarnemingen zwaarder beschermde soorten en rode lijst soorten in het plangebied (NDFD).

Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is nagegaan of deze soorten mogelijk in het plangebied of de omgeving kunnen voorkomen.

Het voorkomen van wettelijk beschermde soorten in het uurhok of kilometerhok betekent niet dat deze soorten zich in (de omgeving van) het plangebied bevinden. Het plangebied omvat slechts een klein deel van het kilometerhok en daarmee ook een beperkt aantal verschillende biotopen en habitats. Met behulp van het terreinbezoek is nagegaan welke dit zijn. Hierdoor kan meer duidelijkheid gegeven worden over de voorkomende dan wel verwachte soorten in het plangebied.

5.1.2 Terreinbezoek

Op 9 maart, 12 maart en 22 mei 2015 (resp. 12 °C & zonnig, 9 °C & zonnig en 18 °C & licht bewolkt (knmi.nl) zijn verkennende terreinbezoeken aan het plangebied afgelegd door een

projectnummer 400787
18 september 2015, revisie 03

deskundige ecooloog van Antea Group. Naast directe waarnemingen kan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de aanwezige beschermde soorten. Dit is noodzakelijk omdat enkele seizoensgebonden soorten flora en fauna mogelijk niet kunnen worden waargenomen. Aan de hand van het aangetroffen biotoop en habitatvoorkeur(en) kunnen echter wel indicaties worden gegeven van het mogelijk voorkomen van deze soorten in het plangebied.

In het plangebied zijn verschillende biotopen aanwezig, namelijk: akkerland & grasland, woningen, waterlopen, ruigtes en bomen & laanbeplantingen.

Akkerland & grasland

Het grootste deel van het plangebied bestaat uit landbouwgebied. Aan de noordkant en westkant gaat het vooral om grasland. Aan de zuidkant van het gebied ligt vooral akkerbouw. Het afgelopen jaar is hier voornamelijk mais en aardappels verbouwd. Het grasland en het akkerland kenmerkt zich door intensief gebruik en intensieve bemesting. Het akkerland en grasland is daarmee ongeschikt voor zwaarder beschermde plantensoorten zoals die op basis van de bureaustudie kunnen worden verwacht (grote keverorchis, rietorchis, tongvaren, veldsalie en wilde marjolein).

Afbeelding 5.2. Impressie grasland en akkerland. Rechtsonder: weiland met grutto's.

Net ten westen van het plangebied ligt een plas dras perceel waar de grutto veelvuldig foerageert. De grutto heeft geen jaarrond beschermd nest, maar is wel een soort die op de rode lijst staat. Dat geldt ook voor de patrijs. Een koppel patrijzen is waargenomen in het zuiden van het plangebied (zie afbeelding 5.11). Rode lijst soorten hebben geen wettelijke

projectnummer 400787
18 september 2015, revisie 03

beschermingsstatus, maar zijn soorten die in Nederland extra aandacht verdienen. Ze kunnen bij de uitwerking van de plannen voor het bedrijventerrein als aandachtspunt meegenomen worden.

Woningen

In het plangebied is een aantal woningen aanwezig. Een aantal woningen aan de Bredesteeg en de Oude Broekdijksestraat is reeds gesloopt. Op dit moment is binnen het plangebied nog een aantal woningen aan de Medelsestraat en de Bredesteeg aanwezig. Deze woningen worden deels nog bewoond.

Woningen zijn in potentie geschikt als verblijfplaats van gebouwbewonende vlemuizen. Vlemuizen hebben gaten, kieren, holtes nodig om in te kunnen verblijven. Uit de bureaustudie blijkt de gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis in de omgeving van het plangebied voor te komen. Van een aantal woningen is op dit moment niet uit te sluiten dat ze door vlemuizen gebruikt worden als verblijfsplaats. Het gaat om de Medelsestraat nr. 14 en 18 en de Bredesteeg nr. 27 en 31. Deze woningen bevatten elementen (holtes, gaten, etc.) die in potentie geschikt zijn voor vlemuizen.

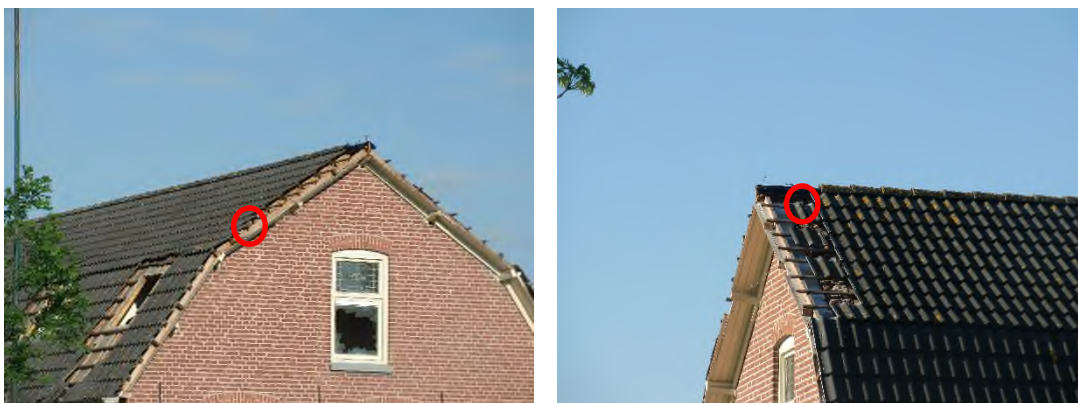

Afbeelding 5.3. Impressie gebouwen. Rb: Medelsestraat 18, Ro: Bredesteeg 33, Lb: ingestort gebouw Medelsestraat 18, Lo: tuinhuis Medelsestraat 12.

Gebouwen vormen in potentie ook een nestlocatie voor vogels, waaronder vogels met een jaarrond beschermd nest. Op basis van de bureaustudie komen de gebouwbewonende huismus en de steenuil in de omgeving van het plangebied voor. De huismus is bij een aantal woningen aangetroffen. De huismussen zijn aangetroffen bij de woningen aan de Medelsestraat nr. 12 en 18 en de woning aan de Bredesteeg nr. 27, 31 en 33. Zie voor locaties ook afbeelding 5.11.

projectnummer 400787
18 september 2015, revisie 03

Onder het dak van de woning aan de Bredesteeg nr. 27 heeft een paartje steenuilen een verblijfplaats en mogelijk een nest (zie afbeelding 5.4). Daarnaast is bij de woning aan de Medelsestraat nr. 18 een braakbal gevonden. Op twee andere plekken in het plangebied (zie afbeelding 5.11) zijn ook braakballen gevonden. Het is onduidelijk van welke soort dat deze braakballen afkomstig zijn. Waarschijnlijk gaat het om braakballen van twee vogelsoorten. Het kan gaan om braakballen van uilen, of één van de ballen zou van van een buizerd kunnen zijn. In de tuin van de woning aan de Bredesteeg 31 is twee jaar geleden een ransuil met jongen waargenomen (mondelinge mededeling bewoonster). Een nest van deze soort is nu niet waargenomen.

Afbeelding 5.4. Paartje steenuilen op de woning aan de Bredesteeg nr. 27.

Aan de noordkant van het plangebied hangt een uilennestkast. Indien deze kast bewoon is verklaart dit de ballen in het noordelijk deel van het plangebied. Het is echter onduidelijk of de kast in gebruik is.

Op of bij de woningen zijn geen zwaarder beschermde plantensoorten aangetroffen. Ze worden op basis van het aangetroffen biotoop ook niet verwacht.

Waterlopen

In het plangebied zijn verschillende waterlopen aanwezig. Deze waterlopen staan allemaal met elkaar in verbinding. De waterlopen verschillen qua karakter van elkaar. In het zuiden van het plangebied liggen grote nieuw aangelegde waterpartijen. Ook in het midden van het plangebied ligt een waterpartij. Het grootste aantal sloten heeft een diepte van ongeveer 50 cm. De overige sloten zijn ondieper. De diepe sloten hebben een geringe sliblaag. Des te noordelijker in het plangebied, des te meer slib in de sloot aanwezig is. In de sloten zijn op enkele plekken veel waterplanten aanwezig.

projectnummer 400787
18 september 2015, revisie 03

Afbeelding 5.5. Impressie waterlopen.

Alle watergangen in het plangebied zijn steekproefsgewijs bemonsterd conform soortenstandaarden met een Ravon visnet. Op basis van de bureaustudie worden de kleine modderkruiper, bittervoorn en grote modderkruiper in het plangebied verwacht. De kleine modderkruiper en de bittervoorn zijn op verschillende locaties aangetroffen in het plangebied (zie afbeelding 5.11). Ook de zoetwatermosselen, nodig voor de voortplanting van de bittervoorn, zijn op verschillende plekken aangetroffen. Het is aannemelijk dat de twee vissoorten in een groot deel van het watersysteem voorkomen. De waterlopen meer naar het noorden van het plangebied zijn door de grote hoeveelheid slib, het troebele water, weinig tot geen waterplanten en het ontbreken van zoetwatermosselen minder geschikt voor de bittervoorn. Voor de kleine modderkruiper zijn deze wateren wel nog geschikt. De grote modderkruiper uit de bureaustudie is niet aangetroffen. Het aangetroffen biotoop is ongeschikt voor deze soort door het ontbreken van sloten die aan het verlanden zijn en gevuld zijn met grote hoeveelheden vegetatie. Alle sloten worden intensief onderhouden. Ook de NDFG gegevens geven geen waarnemingen uit het plangebied zelf. Het kan daarmee worden uitgesloten dat de grote modderkruiper in het plangebied voorkomt.

projectnummer 400787
18 september 2015, revisie 03

Afbeelding 5.6. Links: kleine modderkruiper en bittervoorn. Rechts: zoetwatermosselen.

De heikkikker en poelkikker komen volgens de bureaustudie in de omgeving van het plangebied voor. De poelkikker is op een aantal plekken in het plangebied aangetroffen (zie afbeelding 5.7 en 5.11).

Afbeelding 5.7. Poelkikker. Links: symmetrische, grote metarusknobbel. Rechts: bovenaanzicht.

De heikkikker is niet aangetroffen tijdens een van de terreinbezoeken. Het aangetroffen biotoop in het plangebied is niet ideaal voor de soort. De heikkikker prefereert waterlopen met beplanting en een bos/heideachtig landbiotoop dat ook in de winter voldoende schuilgelegenheid biedt. Dit is zeer beperkt aanwezig. Volgens de gegevens uit NDFF is de heikkikker niet in het plangebied waargenomen. Het is daarmee uit te sluiten dat de heikkikker in het plangebied voorkomt.

Uit de bureaustudie komt naar voren dat 1,5 kilometer ten zuiden van het plangebied de zwaarder beschermde rugstreeppad is waargenomen (Tabel 3 Flora- en Faunawet). De soort wordt echter gezien het biotoop niet verwacht in de directe omgeving van het plangebied. Het plangebied is nu zeer beperkt geschikt voor de soort, maar kan bij het vergraven van het terrein geschikt worden. De soort kan vanuit de locatie ten zuiden van het plangebied het plangebied lastig bereiken door de ligging van de spoorlijn en de snelweg die beide in potentie functioneren als barrière. De soort is echter zeer mobiel, waardoor het niet kan worden uitgesloten dat de soort zonder het nemen van maatregelen naar het plangebied komt.

Uit de bureaustudie blijkt dat de bever in de omgeving van het plangebied voorkomt. De soort is niet in het plangebied aangetroffen. Het biotoop in het plangebied is ook niet geschikt voor de

projectnummer 400787
18 september 2015, revisie 03

soort. De bever is een soort die gebonden is aan water. De waterlopen zijn over het algemeen smal en ondiep en vegetatie op de oever, die voor beschutting en voedsel moet zorgen, ontbreekt. De waarnemingen in de omgeving zijn zeer waarschijnlijk gedaan in de uiterwaarden van de Waal. Een plek waar veel geschikt biotoop aanwezig is. Het kan daarmee worden uitgesloten dat de bever in het plangebied voorkomt.

Ruigtes

De hoeveelheid struikachtige, boomachtige vegetatie in het plangebied is los van een aantal laanbeplantingen en een aantal solitaire bomen beperkt. Alleen de tuin van de Medelsestraat 18 is door jaren achterstallig onderhoud uitgegroeid tot een grote ruigte. In deze ruigte zijn geen zwaarder beschermde soorten aangetroffen.

Afbeelding 5.8. Impressie ruigte in de tuin van Medelsestraat 18.

Bomen en laanbeplantingen

Langs de Medelsestraat, de Oude Broekdijksestraat en de Bredesteeg staat op grote delen een laanbeplanting. In de beplanting langs de Medelsestraat en de Oude Broekdijksestraat zijn geen holtes aangetroffen. De bomen zijn daarmee ongeschikt als verblijfplaats van vleermuizen. In een boom langs de Bredesteeg (zie afbeelding 5.8, nr. 17) is een holte aangetroffen die geschikt zou kunnen zijn voor vleermuizen. Uit onderzoek blijkt dat deze holte niet gebruikt wordt als verblijfplaats door vleermuizen (Adviesbureau Mertens, 2013). De bomenrijen kunnen dienen als vliegrouwe of als foerageergebied voor vleermuizen.

Afbeelding 5.9. Impressie laanbeplanting en bomen. Links: paartje buizerds.

projectnummer 400787
18 september 2015, revisie 03

Op basis van de bureaustudie komen naast de huismus en steenuil ook de boomvalk, buizerd, ooievaar, roek, slechtvalk en sperwer in het plangebied voor te komen.

Tijdens de terreinbezoeken is een paartje buizerds waargenomen (zie afbeelding 5.9). Dit paartje was bij beide terreinbezoeken de gehele tijd aanwezig in het plangebied. In het plangebied is een mogelijk nest van deze soort aanwezig. Het paartje vertoonde, doordat het nog vroeg in het jaar was, nog geen nestindicerend gedrag. Het was tijdens de terreinbezoeken niet met zekerheid vast te stellen dat het aangetroffen nest een buizerd nest is.

In het bomen en laanbeplantingen zijn geen jaarrond beschermde nesten waargenomen, behalve het mogelijke buizerdnest. Het voorkomen van jaarrond beschermde nesten in het biotoop bomen en laanbeplantingen, los van het mogelijke buizerdnest, kan daarmee worden uitgesloten.

Afbeelding 5.10. Lb: het mogelijke nest van de buizerd, Lo: nestkast bosuil/ransuil, Rb: braakballen bij paal, RO: braakbal.

projectnummer 400787
18 september 2015, revisie 03

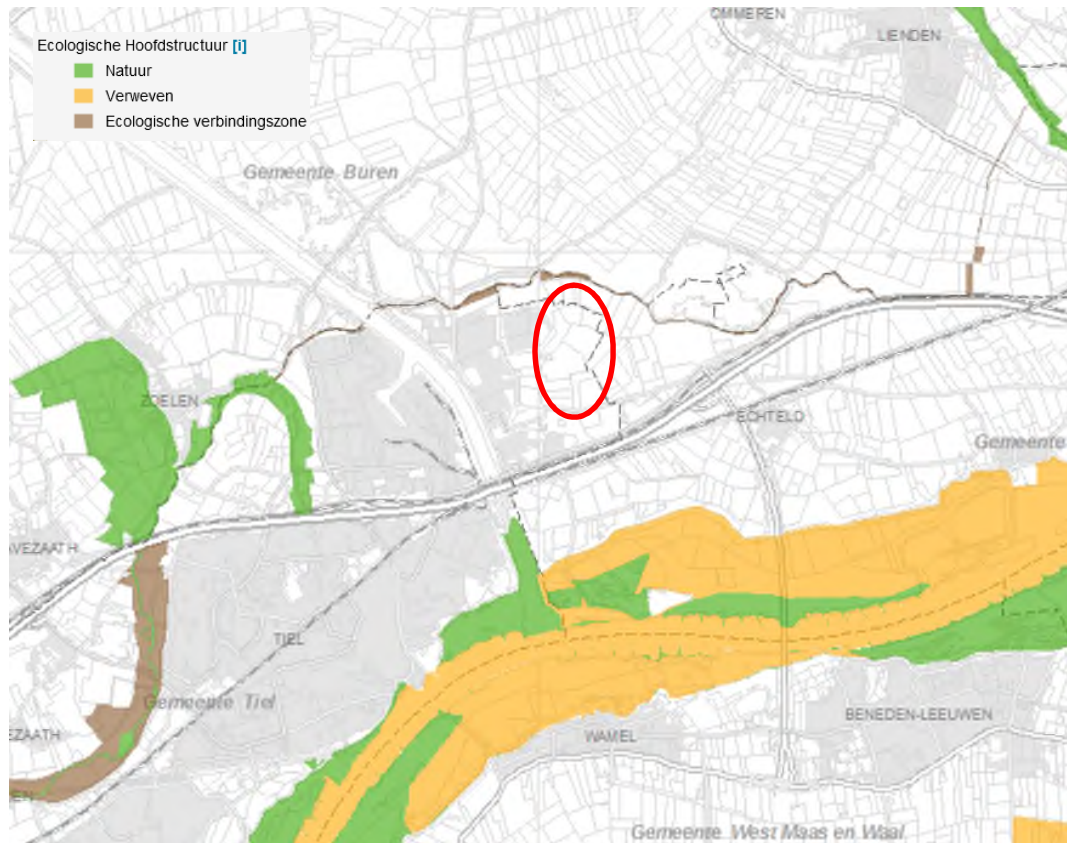
1. Braakballen bij paaltje.
2. Groot nest, zware takken. Buizerd?
3. Braakballen bij paaltje.
4. Gebouw. Huismus. Geschikt voor vleermuizen.
5. Gebouw. Geen huismus. Geschikt voor vleermuizen.
6. Braakballen onder zitplaats boom.
7. Gebouw. Huismus. Vooral ook bij schuurtje. Niet geschikt voor vleermuizen.
8. Gebouw. Geen huismus. Niet geschikt voor vleermuis.
9. Gebouw. Geen huismus. Niet geschikt voor vleermuis.
10. Gebouw. Veel huismussen. Niet geschikt voor vleermuis.
11. Nestkast bosuil / ransuil.
12. Bittervoorn.
13. Bittervoorn, kleine modderkruiper.
14. Grutto (50 exemplaren), tureluur.
15. Bittervoorn.
16. Patrijs.
17. Holte in boom.
18. Poelkikker.
19. Poelkikker.
20. Gebouw. Huismus. Geschikt voor vleermuizen.
21. Gebouw. Huismus. Geschikt voor vleermuizen. Steenuil.
- x. Gesloopt gebouw.

Afbeelding 5.11. Overzicht waarnemingen terreinbezoeken.

5.2 Beschermde gebieden

NNN

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van het NNN. Het dichtstbijzijnde NNN ligt op meer dan 1100 meter ten zuiden van het plangebied in de uiterwaarden van de Waal.

Afbeelding 5.12. Gekleurde gebieden op de kaart maken deel uit van het NNN (Provincie Gelderland).

projectnummer 400787
18 september 2015, revisie 03

6 Toetsing natuurwetgeving

6.1 Effecten op beschermde gebieden

Natuurnetwerk Nederland

Voor wat betreft het NNN is er alleen bij directe aantasting sprake van vervolgstappen, waaronder compensatie. Er bevindt zich geen NNN-gebied binnen het plangebied. Er is van directe aantasting van de NNN dan ook geen sprake. Ook kunnen significant negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN in de nabijheid van het plangebied worden uitgesloten. Vanuit dit oogpunt zijn er voor NNN geen belemmeringen.

6.2 Effecten beschermde soorten

Hieronder worden de effecten per soortgroep van Tabel 2- en Tabel 3-soorten en vogels beschreven.

6.2.1 Broedvogels

Algemene broedvogels

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedseizoen (circa maart tot en met juli) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan dient het plangebied vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden c.q. zijn voor (broed)vogels. Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient vooraf aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een erkend ecooloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied of de directe omgeving wordt het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld of aangepast te worden tot nadat het nest niet meer in gebruik is.

Jaarrond beschermde nesten

Er is een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en bij verwijdering van de broedplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn de zogenoemde categorie 1-4-vogelsoorten.

De huismus komt op een aantal plaatsen in het plangebied voor. De huismus heeft een jaarrond beschermd nest. Het is nog onduidelijk waar deze soort nesten heeft in het plangebied. Om het effect van de plannen op de jaarrond beschermde nesten te kunnen bepalen is een nader onderzoek naar de exacte locaties van nesten van de huismus noodzakelijk. Dit onderzoek moet plaatsvinden conform de richtlijnen uit de soortenstandaard huismus (RVO, 2014a).

In het plangebied is een vaste rust en verblijfplaats (nestlocatie) van de steenuil gevonden. De steenuil heeft een jaarrond beschermd nest. Het af breken van de woning aan de Bredesteeg 27 heeft tot gevolg dat het nest wordt vernietigd hetgeen een negatief effect heeft op de steenuil.

Daarnaast wordt de leefomgeving van de steenuil vernietigd door de aanleg van het bedrijventerrein. Het verwijderen van het nest en de leefomgeving zonder ontheffing is een overtreding van de Flora- en Faunawet.

Naast het nest van de steenuil zijn in het plangebied braakballen aangetroffen waarvan niet kan worden uitgesloten dat ze van een andere uilensoort dan de steenuil, of buizerd afkomstig zijn. Een aantal uilensoorten en de buizerd hebben een jaarrond beschermd nest. Om duidelijkheid te krijgen over het voorkomen van uilen en in het plangebied en hun nestlocatie is een nader onderzoek nodig. Bij dit onderzoek kan de soortenstandaard steenuil en kerkuil (RVO, 2014b en 2014c) als basis genomen worden. Op basis van het onderzoek kan worden ingeschat wat het effect van de plannen is op uilen en specifiekere uilen met een jaarrond beschermd nest.

In het plangebied is een paartje buizerds waargenomen. Ook is het mogelijke nest van dit paartje gevonden in het plangebied. Het was tijdens de drie terreinbezoeken niet mogelijk om met zekerheid vast te stellen dat het om een buizerdnest ging. Om het effect van de plannen op de buizerd en de benodigde vervolgpcedure te kunnen vaststellen is een onderzoek naar de nestlocatie van de buizerd nodig.

Categorie 5-vogelsoorten

Naast soorten met jaarrond beschermde nesten zijn er categorie 5-vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste is op het plangebied niet van toepassing. Er zijn geen categorie 5 soorten te verwachten die zeldzaam zijn in de directe omgeving of onvoldoende nestgelegenheden hebben in de directe omgeving. Derhalve zijn er geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die jaarronde bescherming rechtvaardigen.

Alle vogelnesten (ook die van categorie 5-vogelsoorten die geen jaarrond bescherming genieten) zijn beschermd tijdens het broedseizoen (globaal half maart tot juli).

6.2.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. Bij het amoveren van bebouwing en het kappen van vooral oudere bomen dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen. Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering, achter boeiborden of op zolders. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, hopen of scheuren van voornamelijk grote bomen. Uit de bureaustudie blijkt dat in de omgeving van het plangebied meerdere zwaarder beschermde vleermuissoorten (Tabel 3 van de Flora- en Faunawet, HR bijlage IV) voorkomen: gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis

Het is op basis van de huidige informatie niet uit te sluiten dat de vleermuizen in een aantal gebouwen verblijven. Daarnaast is het niet uitgesloten dat de laanbeplantingen langs de Oude Broekdijksestraat en de Medelsestraat als vliegroute functioneren. Om het effect van de plannen op vleermuizen te kunnen bepalen is een nader onderzoek naar verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes nodig. Dit onderzoek dient te worden uitgevoerd conform het geldende vleermuisprotocol 2013 (Netwerk Groene Bureau's et.al., 2013).

6.2.3 Amfibieën en reptielen

Poelkikker

In het plangebied is de poelkikker aangetroffen. De poelkikker is een Tabel 3 soort en een soort uit bijlage IV van de Habitatrictlijn. Bij het ontwikkelen van het bedrijventerrein wordt een groot deel van de watergangen gedempt en elders opnieuw gegraven. Hierdoor wordt leefgebied van deze soort aangetast. Dit heeft een negatief effect op de poelkikker. Om de werkzaamheden te mogen uitvoeren is een ontheffing nodig.

Rugstreeppad

Uit de bureaustudie komt naar voren dat ten zuiden van het plangebied de zwaarder beschermde rugstreeppad voorkomt (Tabel 3 Flora- en Faunawet). De soort wordt echter gezien het biotoop niet verwacht in de directe omgeving van het plangebied.

Om een aantrekkende werking van het gebied op de rugstreeppad uit de verre omgeving te voorkomen, wordt sterk aangeraden om aan onderstaande maatregel te voldoen.

De rugstreeppad is een typische pioniersoort, die voorkomt in terreinen met een hoge natuurlijke of door mensen ingebrachte dynamiek (zoals vergravingen). Wanneer het plangebied vergraven is en er ondiepe plassen ontstaan, wordt deze aantrekkelijk voor de rugstreeppad. Ter voorkoming van het in gebruik nemen van het plangebied door de rugstreeppad tijdens en vooraf de realisatie, dienen natte plekken die als voortplantingswater gebruikt kunnen worden, afgedekt of gedempt te worden. Met behulp van deze maatregel wordt het terrein minder aantrekkelijk gemaakt voor de rugstreeppad en wordt voorkomen dat de soort naar het plangebied komt.

6.2.4 Vissen

Bittervoorn

De bittervoorn is in het plangebied aangetroffen. De bittervoorn is een Tabel 3 soort. Bij het ontwikkelen van het bedrijventerrein wordt een groot deel van de watergangen gedempt en elders opnieuw gegraven. Hierdoor wordt leefgebied van deze soort aangetast. Dit heeft een negatief effect op de bittervoorn. Om de werkzaamheden te mogen uitvoeren is een ontheffing nodig.

Modderkruiper

De kleine modderkruiper is in het plangebied aangetroffen. De modderkruiper is een Tabel 2 soort. Bij het ontwikkelen van het bedrijventerrein wordt een groot deel van de watergangen gedempt en elders opnieuw gegraven. Hierdoor wordt een deel van het leefgebied van deze soort vernietigd. Om de werkzaamheden te mogen uitvoeren kan gewerkt worden volgens een goedgekeurde gedragscode of een ontheffing worden aangevraagd.

6.2.5 Planten

Er zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen in het plangebied. Het plangebied herbergt geen geschikt habitat of standplaatsfactoren voor zwaar beschermde soorten. Effecten zijn dan ook uitgesloten.

6.2.6 Overig beschermde soorten

Er zijn geen effecten te verwachten op andere beschermde soorten, zoals reptielen, dagvlinders, libellen en andere ongewervelden in het plangebied, omdat ze niet zijn aangetroffen tijdens de verkennende terreinbezoeken en de aangetroffen biotopen niet of nauwelijks geschikt zijn.

7 Conclusies en Aanbevelingen

7.1 Conclusies soortenbescherming

In het plangebied zijn zwaarder beschermde soorten (Tabel 2 en 3) aangetroffen of worden verwacht die de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling van de bedrijventerrein Medel 2 wezenlijk kunnen beïnvloeden.

Algemene broedvogels

Voor de werkzaamheden geldt dat rekening gehouden dient te worden met het voorkomen van broedvogels. Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. Met broedvogels kan in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door de werkzaamheden niet uit te voeren in de broedseizoenen (globaal halverwege maart tot en met juli). Op deze wijze worden de vogels niet verstoord en zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan dient het plangebied vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden c.q. zijn voor (broed)vogels. Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient vooraf aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een erkend ecooloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied of de directe omgeving wordt het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld of aangepast te worden tot nadat het nest niet meer in gebruik is.

Huismus

De huismus is bij verschillende nog af te breken woningen aangetroffen. Het is zeer aannemelijk dat deze soort nesten in deze woningen heeft. Deze nesten zijn jaarrond beschermd en mogen niet zonder ontheffing verwijderd worden. Er is een onderzoek in het broedseizoen nodig om te bekijken waar de nesten zitten. Dit onderzoek moet plaatsvinden conform de soortenstandaard huismus (RVO, 2014a).

Steenuil

In het plangebied is het nest van een steenuil aanwezig. Dit nest is jaarrond beschermd. Om het nest en de bijbehorende leefomgeving te mogen verwijderen is een ontheffing nodig. Om deze ontheffing te kunnen krijgen moet conform soortenstandaard steenuil (RVO, 2014b) maatregelen genomen worden. Hierbij moet onder andere gedacht worden aan het creëren van nieuwe nestruimte en bijbehorend leefgebied.

Uilen

In het plangebied zijn op verschillende plaatsen braakballen aangetroffen. Het is niet uit te sluiten dat het hier gaat om een uilensoort met een jaarrond beschermd nest. Het is mogelijk dat deze soort een nest in het plangebied heeft. Om duidelijkheid te krijgen over welke uilensoort het gaat en wat de functie van het plangebied is voor deze soort is een onderzoek nodig. Bij dit onderzoek moet de soortenstandaard steenuil en kerkuil als leidraad genomen worden (RVO, 2014b, 2014c).

Buizerd

In het plangebied is een paartje buizerds waargenomen. Ook is een vermoedelijk nest gevonden. Om met zekerheid vast te stellen of het gaat om een nest van de buizerd is een vervolgonderzoek nodig. Dit onderzoek moet plaatsvinden conform de soortenstandaard Buizerd (RVO, 2014f).

Bittervoorn

De bittervoorn is in het plangebied aangetroffen. De bittervoorn is een Tabel 3-soort. De plannen hebben een negatief effect op de bittervoorn en het leefgebied. Om de werkzaamheden te mogen uitvoeren is een ontheffing Flora- en faunawet nodig.

Modderkruiper

De kleine modderkruiper is in het plangebied aangetroffen. De modderkruiper is een Tabel 2-soort. De plannen hebben een negatief effect op de modderkruiper. Om de werkzaamheden te mogen uitvoeren kan gewerkt worden volgens een gedragscode, of een ontheffing Flora- en faunawet worden aangevraagd.

Vleermuizen

Een aantal af te breken gebouwen is in potentie geschikt voor vleermuizen (Tabel 3-soorten). Ook maken bomenrijen in het plangebied mogelijk onderdeel uit van een vliegroute. Nader onderzoek naar het voorkomen van vleermuizen en de functie van het plangebied voort deze soorten is nodig om het effect van de ontwikkeling op vleermuizen te kunnen bepalen. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek kunnen de effecten van de ontwikkeling op deze soortgroep bepaald worden en indien nodig mitigerende maatregelen worden uitgevoerd. Indien effecten niet uit te sluiten zijn is een ontheffing Flora- en faunawet nodig voorafgaand aan de uitvoering van de sloopwerkzaamheden. Het onderzoek moet uitgevoerd worden conform de richtlijnen uit het vigerende vleermuisprotocol 2013 (Netwerk Groene Bureau's et.al., 2013).

Poelkikker

De poelkikker is in het plangebied aangetroffen. De poelkikker is een Tabel 3-soort. De plannen hebben een negatief effect op de poelkikker en het leefgebied. Om de werkzaamheden te mogen uitvoeren is een ontheffing Flora- en faunawet nodig.

Rugstreeppad

Ten zuiden van het plangebied (1,5 km) komt de rugstreeppad (Tabel 3 soort) voor. Het is een soort die zeer mobiel is. Het is een pionierssoort. Plekken waar veel in de grond gewoeld wordt zijn favoriet. Let bij de uitvoering van de plannen op deze soort (voorkom bijvoorbeeld braakliggende terreinen met plassen). Dit geldt met name in de voortplantingstijd (mei – augustus).

In tabel 7.1 is een overzicht weergegeven van de aanwezigheid van zwaarder beschermde soorten, de te nemen maatregelen en de noodzaak tot ontheffing Flora- en faunawet

Tabel 7.1: Overzicht van aanwezigheid zwaarder beschermde soorten, de te nemen maatregelen en of er noodzaak is tot een ontheffingsaanvraag Flora- en faunawet.

Soortgroep/ soort	Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffing Flora- en faunawet noodzakelijk?	Bijzonderheden/ opmerkingen
Vleermuizen	Mogelijk	Ja	Mogelijk	Vervolgonderzoek volgens vleermuisprotocol (Netwerk Groene Bureau's et.al., 2013)
Rugstreppad	Nee	Nee	Nee	Voorkomen van waterplassen
Kleine modderkruiper	Ja	Nee	Mogelijk	Werken volgens gedragscode, of ontheffing
Bittervoorn	Ja	Nee	Ja	Opstellen mitigatiemaatregelen
Poelkikker	Ja	Nee	Ja	Opstellen mitigatiemaatregelen
Huisemus	Mogelijk	Ja	Mogelijk	Onderzoek conform soortenstandaard huisemus (RVO, 2014a)
Buizerd	Mogelijk	Ja	Mogelijk	Conform soortenstandaard buizerd (RVO, 2014f)
Uilen	Mogelijk	Ja	Mogelijk	Conform soortenstandaard steenuil en kerkuil (RVO, 2014b en c)
Steenuil	Ja	Ja	Ja	Onderzoek conform soortenstandaard steenuil (RVO, 2014b)
Broedvogels algemeen	Mogelijk	Nee	Nee	Bij voorkeur werken buiten broedseizoen

Algemene zorgplicht

De zorgplicht houdt in dat men voldoende zorg in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren (en dus niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving. Dit is een algemene eis die voor iedereen geldt. Overigens geldt de zorgplicht ook voor planten.

7.2 Conclusies gebiedenbescherming**Natuurnetwerk Nederland**

Voor wat betreft het NNN is er zowel bij directe als bij indirecte aantasting sprake van vervolgstappen in de vorm van compensatie. Er is geen sprake van een ruimtebeslag op het NNN. Er is ook geen sprake van een externe werking op het NNN in de directe omgeving van het plangebied.

projectnummer 400787
18 september 2015, revisie 03

8 Literatuur

Adviesbureau Mertens, 2013. Beschermde soorten ter plaatse van en direct rond de uitbreiding van bedrijventerrein Medel.

Adviesbureau Mertens, juli 2013. Quickscan Flora- en Faunawet Groot Stapel te Medel.

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, (2006). De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna Deel 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij, European Invertebrate Survey-Nederland. Lei-den.

Creemers, R.C.M. en Delft, J.J.C.W. van (RAVON) (redactie) (2009). De Amfibieën en Reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna Deel 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

EIS-Nederland/De Vlinderstichting/Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie (2007). Waarnemingenverslag Dagvlinders, nachtvlinders en libellen.

Korsten Erik, Herman Limpens, Herman Bouman, Jeroen Reinhold, (2011). Brochure 'Vleermuisvriendelijk bouwen'. Landschapsbeheer Flevoland, Lelystad, december 2011.

Limpens, H., Regelink, J., en Koelman, R. (2010). Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Arnhem.

LNV 2007, Spelregels EHS

Netwerk Groene Bureau's et.al, 2013. Vleermuisprotocol 2013.

RVO, 2014a. Soortenstandaard huismus.

RVO, 2014b. Soortenstandaard steenuil.

RVO, 2014c. Soortenstandaard kerkuil.

RVO, 2014d. Soortenstandaard kleine modderkruiper.

RVO, 2014e. Soortenstandaard bittervoorn.

RVO, 2014f. Soortenstandaard buizerd.

Rijkswaterstaat (2012). Infrastructuur en vleermuizen. Perspectief van de opdrachtgever.

SOVON, (2002). Atlas van de Nederlandse broedvogels. SOVON Vogelonderzoek Nederland, KNNV Uitgeverij/Naturalis/EIS – Nederland.

Internet

<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek.aspx>

<https://maps.google.nl/maps>

projectnummer 400787
18 september 2015, revisie 03

www.telmee.nl
www.ruimtelijkeplannen.nl
www.gelderland.nl
Zoogdiervereniging, vleermuizen in de stad.nl

Bijlage 1: Wettelijk Kader

Flora- en faunawet

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Flora- en faunawet.

Algemeen Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden:

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime.

Algemene vrijstelling

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) en is derhalve geen ontheffing nodig.

Vrijstelling onder gedragscode

Voor tabel 2-soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. De goedgekeurde gedragscodes staan vermeld op de website van het Ministerie van EZ (www.rvo.nl). Voor de meeste activiteiten zijn er inmiddels gedragscodes goedgekeurd. De kans is groot dat de voorgenomen activiteit kan worden uitgevoerd onder één van de vele goedgekeurde gedragscodes.

Ontheffing tabel 2 en 3

Als er niet kan worden gewerkt onder een geldige gedragscode, is voor tabel 2-soorten alsnog een ontheffing nodig om toestemming te hebben voor het overtreden van de verbodsbepalingen in de wet. Ook voor tabel 3-soorten geldt een ontheffingsplicht.

Ingrepen waarbij de verbodsbepalingen worden overtreden moeten ter goedkeuring worden voorgelegd aan Dienst Regelingen door middel van een ontheffingsaanvraag, vergezeld van een overzicht van mitigerende of compenserende maatregelen om effecten tegen te gaan. Wanneer mitigerende maatregelen voldoende worden geacht om effect voorafgaand aan de ingreep te voorkomen, krijg u bericht terug in de vorm van een 'positieve afwijzing' van uw ontheffingsaanvraag. Dit betekent dat u uw werkzaamheden mag uitvoeren, mits zij precies volgens het mitigatieplan worden uitgevoerd. Op deze manier worden overtredingen van de Flora- en faunawet voorkomen. Als de mitigerende of compenserende maatregelen (tijdelijke) effecten niet kunnen voorkomen en de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt, dan wordt een ontheffing verleend.

Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Habitatrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van bijlage IV-soorten met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen. Een ontheffing voor ruimtelijke ingrepen is alleen mogelijk onder de volgende wettelijk belangen:

- Bescherming van flora en fauna;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor de meeste ruimtelijke projecten betekend dit dat een ontheffing voor Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten alleen kan worden aangevraagd onder dwingende redenen van groot openbaar belang. Dit belang moet worden onderbouwd om het groot openbaar belang aan te tonen. Een groot openbaar belang is een belang op regionale of nationale schaal. Vaak is de verwijzing naar een regionale structuurvisie voldoende.

Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in tabel 1 tot en met 3. Alle vogels zijn in het broedseizoen gelijk beschermd. De bescherming van vogels is hoofdzakelijk gericht op de bescherming van de nesten. Daarbij wordt wel een onderscheid gemaakt in nesten die jaarrond zijn beschermd (Categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten), nesten die alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (Categorie 5-vogelsoorten) en nesten die niet jaarrond zijn beschermd (overige vogelsoorten).

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Vogelrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van vogels met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen of dwingende redenen van groot openbaar belang. Om ruimtelijke ontwikkelingen toch uit te kunnen voeren, moeten mitigerende maatregelen worden genomen om effecten vooraf te voorkomen. Om zeker te zijn van de juiste maatregelen is het aan te bevelen om de maatregelen voor te leggen aan het Ministerie van EZ door het indienen van een ontheffingsaanvraag. Hoewel een ontheffing voor vogels in de meeste gevallen niet kan worden afgegeven, geeft de Minister in haar besluit aan of de maatregelen voldoende zijn (positieve afwijzing).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor soorten van tabel 1 geldt een vrijstelling. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet wel de zorgplicht nakomen.

Voor soorten van tabel 2 geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden.

projectnummer 400787
18 september 2015, revisie 03

Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien beschermde soorten van tabel 3 zijn aangetroffen in het plangebied, dan is mogelijk een ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Net als voor tabel 2-soorten geldt dat als u maatregelen kunt nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), u geen ontheffing van de Flora- en faunawet hoeft aan te vragen. U kunt uw mitigatieplan voorleggen bij Dienst Regelingen voor goedkeuring.

Voor soorten van bijlage IV van de Habitatrictlijn (die ook onder de tabel 3-soorten van de Flora- en faunawet vallen) is het niet langer mogelijk ontheffing aan te vragen op grond van ruimtelijke ontwikkelingen. Dat zelfde geldt voor vogelsoorten. Zie bijlage 1 Flora- en faunawet voor een beschrijving van de te volgen procedure voor deze soorten.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij Dienst Regelingen van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. Dienst Regelingen zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Wanneer gesloopt of gekapt wordt zonder vervolgonderzoek te laten plaatsvinden, en er blijken beschermde soorten aanwezig te zijn, dan wordt de Flora- en faunawet overtreden. Dit is een economisch delict waar boetes aan verbonden zijn.

Onderzoek naar vlermuizen duurt ongeveer zes maanden. Indien het onderzoek over de winterperiode heen getrokken moet worden, kan het langer duren. Onderzoek naar andere soortgroepen kan vaak sneller (met 1 of 2 bezoeken) afgerond worden. De doorlooptijd van een ontheffingsaanvraag bij Dienst Regelingen bedraagt doorgaans zes weken tot 4 maanden.

Een vleermuisonderzoek is circa drie jaar geldig. Indien de werkzaamheden niet binnen drie jaar hebben plaatsgevonden, dan moet opnieuw onderzoek worden uitgevoerd.

Wabo

Vanaf 1 oktober 2010 is voor ruimtelijke ontwikkelingen de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) in werking getreden. Dit houdt in dat de benodigde vergunningen en ontheffingen, dus ook die ten aanzien van de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet, in de meeste gevallen via een omgevingsvergunning gaan lopen. De aanvraag voor de omgevingsvergunning wordt ingediend bij de betreffende gemeente en vervolgens door de gemeente ter beoordeling voorgelegd aan het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (voormalig Ministerie van LNV). Het Ministerie van EZ geeft bij goedkeuring een vvgb (verklaring van geen bedenkingen) af. Deze vvgb vervangt de huidige ontheffing Flora- en faunawet.

projectnummer 400787
18 september 2015, revisie 03

De grootste veranderingen in het nieuwe systeem zijn dat:

1. het Ministerie van EZ geen direct contact meer met de aanvrager heeft;
2. de gemeente verantwoordelijk is voor toezicht en handhaving van de vvgb in de omgevingsvergunning.

Het doel van deze herstructurering is het versnellen en vergemakkelijken van de procedure.

Natuur Netwerk Nederland

Hierna volgt een algemene beschrijving van het Natuur Netwerk Nederland.

Algemeen Natuur Netwerk Nederland

De Nederlandse natuur staat steeds meer onder druk, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het Natuur Netwerk Nederland (NNN) van Nederland.

In het NNN liggen de twintig Nationale Parken die Nederland kent. Ze hebben gezamenlijk een oppervlakte van 123.000 ha. Ongeveer 45% van alle hectares NNN op het land is ook Natura 2000-gebied.

De term NNN werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV).

Netwerk van gebieden

Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

Het NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

Het NNN is een plan in uitvoering en moet in 2018 klaar zijn.

Natuurbeschermingswet 1998

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Natuurbeschermingswet.

Algemeen Natuurbeschermingswet

Nederland kreeg in 1967 voor het eerst een Natuurbeschermingswet. Deze wet maakte het mogelijk om natuurgebieden en soorten te beschermen.

Op den duur voldeed de wet niet meer aan de eisen die internationale verdragen en Europese verordeningen stellen aan natuurbescherming. Daarom is in 1998 een nieuwe Natuurbeschermingswet gemaakt die alleen gericht is op gebiedsbescherming. De bescherming van soorten is geregeld in de Flora- en faunawet.

De Natuurbeschermingswet 1998 is op 1 oktober 2005 gewijzigd. Sindsdien zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet verwerkt.

Beschermde gebieden

De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- beschermde natuurmonumenten;
- wetlands.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht.

Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het ministerie van Economische Zaken (EZ) dit.

Bestaand gebruik

Op 1 februari 2009 is de wet opnieuw gewijzigd. De wijziging heeft betrekking op het zogenoemde 'bestaand gebruik'. Hieronder vallen activiteiten in en om beschermde Natura 2000-gebieden die al plaats hadden voordat een gebied als beschermd gebied is aangewezen. De wijziging is met name van belang voor provincies (als bevoegd gezag) en voor burgers en bedrijven met bestaand gebruik. De wijzigingen zijn gericht op:

- verbetering van de werking van de wet in de praktijk;
- verbetering van de aansluiting van de wet bij de Habitatrichtlijn.

Beschermde Natuurmonumenten

Met de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 is in 2005 het verschil tussen Beschermde Monumenten en Staatsnatuurmonumenten vervallen: beide zijn nu Beschermde Natuurmonumenten.

Beschermde Natuurmonumenten die overlappen met Natura 2000-gebieden worden opgeheven en niet langer beschermd als beschermd natuurmonument. De natuurwaarden, waarvoor het natuurmonument was aangewezen, worden wel in de Natura 2000-aanwijzing opgenomen.

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT
T. (0162) 48 73 90
E. michel.braad@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2015

Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar worden
gemaakt door middel van druk, fotokopie,
elektronisch of op welke wijze dan ook,
zonder schriftelijke toestemming van de
auteurs.